

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalované, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 5. 2019, č. j. 9 A 37/2019 – 14,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobce, jakožto stěžovatel, proti shora označenému usnesení (dále jen „napadené usnesení“) Městského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“). Výrokem I. napadeného usnesení byla zamítnuta stěžovatelova žádost o osvobození od soudních poplatků a výrokem II. byl zamítnut jeho návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o žalobě.

[2] Z odůvodnění napadeného usnesení se podává, že žalobou tvrzená nečinnost žalované měla spočívat v tom, že odložila stěžovatelovu žádost dle § 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), o poskytnutí informací o činnosti žalované a jejích organizačních složek pro údajnou „právní nepřípustnost“ ad acta. Stěžovatel v žádosti o poskytnutí informací žádal o poskytnutí informací z oblasti managementu věznice Plzeň, věznice Bělušice a věznice Kynšperk nad Ohří. Žalobou se stěžovatel u krajského soudu domáhal, aby žalované přikázal ve stanovené lhůtě zjednat nápravu při vyřizování žádosti žalobce.

[3] Krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení k důvodům zamítnutí stěžovatelových procesních návrhů uvedl, že podmínky pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků nejsou dány, neboť kromě tvrzení o nulových příjmech v prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech uvedl, že vlastní ideální spoluvlastnické

podíly o velikosti 1/3 v případě blíže nespecifikovaného bytu a zahrady, a dále je výlučným vlastníkem „chalupy“ v k. ú. X. Neuvedl přitom žádné bližší informace o hodnotě nemovitostí či investicích do rekonstrukce objektu a jejích zdrojích (byť plánovanou rekonstrukci sám zmínil). Tím v úplnosti neosvědčil své osobní, majetkové a výdělkové poměry, a proto si městský soud nemohl utvořit ucelenou představu o jeho faktické finanční a majetkové situaci. Krajský soud nemohl zvažovat ani částečné osvobození od soudních poplatků, neboť nebylo možno určit míru, v jaké by měl být stěžovatel od soudních poplatků osvobozen.

[4] Krajský soud se rovněž zabýval povahou předmětu sporu (žaloby). Konstatoval, že stěžovatel požadoval po žalované informace obecného charakteru, aniž by je vztahoval ke své osobě a svým osobním poměrům. Ani z podané žaloby pak nevyplynulo, že by požadované informace měly přispět k řešení stěžovatelových záležitostí, ani že by se týkaly jeho osobní či majetkové sféry. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 – 66, uvedl, že osoby postrádající dostatek finančních prostředků nemají zneužívat institutu osvobození od soudních poplatků k vedení sporů dle své libosti. Pokud tedy určitá osoba vede spory, které se nedotýkají podstatných okolností její životní sféry, protože se ani nepřímou netýkají jejího majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, ale vyvěrají z jejího abnormálně zvýšeného zájmu o fungování veřejných institucí, je na místě, aby taková osoba nesla náklady takového řízení v podobě povinnosti platit soudní poplatek. Vzhledem k tomu, že městský soud zamítl stěžovatelův návrh na osvobození od soudního poplatku, které je ovšem podmínkou ustanovení zástupce dle § 35 odst. 10 s. ř. s., zamítl následně i stěžovatelův návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě. Na okraj městský soud poznamenal, že je mu z úřední činnosti známo, že stěžovatel býval advokátem a z jeho dosavadních podání je zřejmé, že je schopen se orientovat v právním řádu České republiky; ustanovení zástupce by tedy ani v případě splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků nebylo nezbytné k ochraně stěžovatelových práv.

[5] Stěžovatelova kasační stížnost neobsahovala všechny náležitosti podle § 106 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť stěžovatel neuvedl, z jakého důvodu usnesení městského soudu napadá, a pro tento nedostatek nebylo možné v řízení o ní pokračovat. Nejvyšší správní soud ji proto v souladu s § 37 odst. 5 větou druhou s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

[6] K odstranění vad kasační stížnosti soud stěžovatele nevyzýval. Soudu je z úřední činnosti známo, že stěžovatel opakovaně podával typově totožné žaloby týkající se žádostí o informace po žalované, ve kterých opakovaně žádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce z řad advokátů. O těchto žádostech krajské soudy rozhodovaly zpravidla shodně jako v projednávaném případě. Rovněž Nejvyšší správní soud rozhodl o téměř dvou stovkách kasačních stížností, přičemž pouze v jediném případě byla kasační stížnost shledána důvodnou, a to toliko v otázce místní příslušnosti krajského soudu k řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2019, č. j. 10 As 312/2018 – 11). V žádném ze zbývajících případů stěžovatel úspěšný nebyl (viz např. rozsudky NSS ze dne 10. 1. 2019, č. j. 10 As 325/2018 – 12; ze dne 16. 1. 2019, č. j. 6 As 368/2018 – 10; ze dne 17. 1. 2019, č. j. 9 As 445/2018 – 15; ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 89/2019 – 13; nebo ze dne 4. 4. 2019, č. j. 10 As 86/2019 – 13).

pokračování

[7] V této situaci není povinností kasačního soudu, aby v dalším typově totožném a právně nikterak složitém řízení (otázka osvobození od soudních poplatků, resp. navazující otázka ustanovení zástupce) poučoval stěžovatele o povinnosti odstranit vady kasační stížnosti a umožnil mu tím věcný přezkum jím napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu. Pokud stěžovatel „vrší“ soudní řízení (například tím, že stále dokola napadá procesní rozhodnutí soudů, přestože v jeho právně totožných věcech již byl pravomocně vysloven závazný názor NSS), aniž důsledně váží důvodnost svého postupu, je podle soudu správné, aby jej tížila povinnost podat projednatelnou kasační stížnost, aniž by na tuto okolnost byl soudem upozorňován. Uvedené platí tím spíše, má-li stěžovatel právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie. V projednávané věci se proto jeví neefektivním a formalistickým stejnému stěžovateli zasílat výzvu k odstranění vad podání podle § 37 odst. 5 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Takový postup by ve skutečnosti znamenal, že by jej soud nadbytečně informoval o skutečnostech, o nichž již objektivně musí vědět. Pro úplnost soud dodává, že stěžovatel měl možnost doplnit kasační stížnost až do dne vydání tohoto usnesení, avšak této možnosti nevyužil.

[8] Stejným způsobem postupoval zdejší soud již ve svých dřívějších usneseních o odmítnutí kasačních stížností stěžovatele (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2019, č. j. 10 As 115/2019 – 15; 20. 6. 2019, č. j. 9 As 178/2019 – 12; či ve věci sp. zn. 2 As 162/2019), a to v případech, kdy jeho kasační stížnosti neobsahovaly ani označení žádných kasačních důvodů, natož pak vylíčení *„jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.“* ve smyslu rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58 (publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS).

[9] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jelikož kasační stížnost byla odmítnuta.

[10] Pro úplnost soud dodává, že se v souladu se zásadou hospodárnosti řízení nezabýval splněním poplatkové povinnosti ani povinným zastoupením stěžovatele, neboť shora uvedené okolnosti bránily věcnému projednání návrhu a vylučovaly další postup řízení. V takové situaci není úkolem soudu řízení dále vést, ale naopak jej bez dalšího ukončit (přiměřeně srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008 – 48, č. 1741/2009 Sb. NSS; a usnesení ze dne 11. 6. 2014, č. j. 3 As 109/2014 – 10). Kasační stížnost ostatně směřovala proti usnesení krajského soudu, jímž se řízení o žalobě nekončí, a proto s ohledem na závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, podané v jeho usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, není v takovém případě třeba trvat na zaplacení soudního poplatku ani za zastoupení stěžovatele advokátem (Nejvyššímu správnímu soudu je přitom rovněž z úřední činnosti známo, že stěžovatel má vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované zvláštními předpisy pro výkon advokacie).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu